

dovoljni in smatrajo, da sedaj mir ni več v nevarnosti. Ruska vlada razglasa po različnih listih, da se bo zahtevalo naj postane Bosna samoupravna dežela pod krščanskim guvernerjem. Tako misli Avstrija vstrašiti. Iz Berlina poročajo, da je, ako Rusija v resnici misli izvesti, kar razglasa zdaj po listih, neizogibno, da Avstrija poseže po orožju, oprta na Nemčijo, ki bo v tem slučaju tudi, takoj mobilizirala proti Rusiji. Položaj je silno napet. Avstrija pod nobenim pogojem ne bo odnehala.

V Beogradu se širi glas, da se je avstrijsko vojaštvo pri Grocku prepeljalo čez Donavo na srbsko ozemlje. Dejstvo je, da so se podali en pehotni polk in dve eskadroni konjenice iz Beograda proti Grocku.

Politični ogled.

— Jugoslovanski minister strasi zopet po vseh slovenskih časnikih. Kako neznepo naziranje imajo nekateri ljudje o tem vprašanju, razvidi se iz tega, da zahtevajo ministra krajana. Če hoče Slovenec kaj postati, potem seveda ga obsodimo sami na najnižjo stopinjo. Vsakdo zna, da bi bil Prade celo nenevaren, ako bi ne imel Marcheta, Kleina in Deršata. Ti so naši škodljivci, Prade jim tučtam le pokáže, kje nam naj škodijo. Recimo, da dobimo ministra krajana. Kdo mu bo pa šel na roko? Zelo nespametno je tudi, da se naša zahteva po ministru obleče takoj v najbolj razdražljivo obleko: „jugoslovanski minister“. To je taktična napaka. Sploh pa je naše naziranje, da Jugoslovani ne smejo zahtevati ministra krajana, ampak strokovnega ministra. Ako bo vlada njihove glasove potrebovala, potem bo jim dala ministra. In samo naša kratkovidnost bo kriva, ako dobimo le ministra krajana. V zadnjem času se je mnogo, vse preveč o jugoslovanskem ministru pisalo. Imenovalo se je tudi ime dr. Susteršič. Takoj je ugledni dunajski časnik prinesel članek proti dr. Susteršiču. Pisatelj ali pravzaprav inspirator je gotovo bil bralec naših liberalnih listov. V časnikarskih krogih se je govorilo, da je informacije proti dr. Susteršiču dal dr. Ploj. Te govorice ne more prečkati. Ampak to vemo, da so največji neprijatelji kakega našega ministra oni, ki največ o njem govorijo in pišejo.

— Delegacije so zadnji teden v Budapešti končale zasedanje. Izmed slovenskih delegatov so se govorili dr. Korošec in dr. Susteršič. Dr. Korošec je govoril o razmerah v Bosni in Hercegovini ter se oziral posebno na kmetstvo in delavsko vprašanje. Dr. Susteršič je z natančnimi podatki dokazal, kako nesposobna so vladna poročila o ljubljanskem krvoprelivanju, in da je bilo streljanje soldatov proti predpisom in popolnoma nepotrebno. Vojni minister bo odredil nove preiskave.

— Shod zaupnikov „Slovenske kmečke zveze“. V četrtek, dne 29. oktobra so se v Mariboru zbrali zaupniki S. K. Z. Prišlo jih je nepričakovano veliko število od vseh strani Spodnjega Štajerskega. Bil je res zaupni shod kmečke stranke, ker so se ga udeležili v več nego dvetretjinski večini sami kmetje, katerim se je tudi pridružilo precejšnje število naših vrlih mladeničev. Z radostnim upom boljše bodočnosti za naš narod nas je napočila tista čista navdušenost in odločna značajnost, s katero so se naši kmetje zavzeli za obrambo svoje stanovske organizacije, pa tudi za narodne pravice slovenskega spodnještajerskega ljudstva. Z ozirom na bližajočo se deželnozborsko volitve se je sprejela naslednja resolucija: Odbor S. K. Z. se poblašča, da stopi, če se mu to zdi potrebno in primerno, zaradi prihodnjih deželnozborskih volitev z nasprotno stranko v dotiko.

— Starostni in invalidni zavarovanje. Popolnoma izdelana predloga o starostnem in invalidnem delavskem in o zavarovanju samostojnih oseb,

danes iti služiti, ne bojim se! Sla bodem, ali vera bo ravnilo moje poti. K vernikom, luteranom, in sploh k drugovercem ne grem služiti, za veliko denarja ne, za celi svet ne. (Naj si iščejo v službo ljudi svoje vere, če jih imajo!) Vzeli bi mi z vero tudi poštenje. Jaz trdno verujem, da Marija ne zapusti svojih otrok. Pomagala mi bo, da najdem dobre krščanske ljudi. Tam bodem zvešča, skrbna, delavna, kakor me uči sveta vera, in dobro, mi bude!

V. In če bi tako prišlo, da bi me Bog klical v zakonski stan, tu še le bo vera ravnilo mojega dejanja in nehanja. Nevnikom, zasmehovalcu cerkve in njenih služabnikov ne podam roke nikdar, tudi če bi imel zlate gradove! Rajši idem do groba sama in uboga svojo pot življenja!

In tako končam jaz svoj govor.

Pač nismo me poklicane v prvi vrsti braniti naše vero. Za to je moški spol, ki ima iti naprej. Naša naloga je, tiho potrpeti in stanovitno spolnjevati svoje dolžnosti. Toda če bi možje omagali, ali če bi oni ne hoteli, pa smo me tu, na bojišču za čast Božjo in Marije, me dekleta, ki nam je bila vera od nežne mladosti ravnilo našega dejanja in nehanja. Zakaj tako? Zato, ker vera podpina in brani čednost naših mladih let! Bog z vami, sestrice! Bog z vami, Marijini otroci!

ki ne zaslužijo na leto nad 2400 K, je že izdelana. Zavarovalne premije, ki znašajo zdaj pri bolniških blaginjah in nezgodnih zavarovalnicah 105 mil. kron, se pomnože nad 385 mil. kron. Starostni in invalidni zavarovalnici samostojnikov bo k upravnim stroškom prispevala država 2.000.000 K. Država bo prispevala vsaki starostni renti 90 kron, kar se pričetkoma ne bo poznalo, ker se prično izplačevati rente šele čez pet let in se bo znesek le počasi dvigal tako, da prispeva država čez 40 let približno 100.000.000 kron. Sodijo, da zbornica nakáže predlog brez prvega branja socialno-politiškemu odseku, ki bo moral ostati permanenten.

— Deželni zbor. Dne 27. oktobra je deželni zbor razpravljajal o predlogih za podpore vsled suše in drugih ujm prizadetim prebivalcem. Take predloge sta stavila tudi, kakor smo že zadnjič poročali, poslanca Robič in Roškar. Predlogi so se izročili deželni odboru. Poslanec Terglav in tovariši so predlagali regulacijo Loznice pri Celju, pošlanci Roškar, dr. Jankovič, Robič in tovariši pa kmetijski pouk v ljudskih šolah. — Dne 30. okt. je poslanec Roškar utemeljeval svoj predlog glede upeljanja kmetijskega pouka v ljudskih šolah. Predlog se je izročil šolskemu odseku. Roškarjev predlog se glasi tako-le: Visoki deželni zbor! Kakor znano ni dosedaj nobene obveznosti ljudsko-šolskega pouka glede silno potrebnih ved v različnih kmetijskih strokah. Ker pa večina učencev svoj pouk v ljudskih šolah skonča, je neobhodno potrebno, da se jih pouči tudi v osnovnih vedah umnega kmetijstva. Šolski vrtovi nudijo ugodno priložnost za praktičen pouk, se pa žal pogosto ne porabijo namenu primerno. Posledica je, da zapustijo kmečki sinovi brez osnovnih ved za svoj poznejši poklic šole in za njih tudi pozneje nimajo priložnosti, da bi se v tej stroki tako izobrazili, kakor se dandanes zahteva, vsled česar potem niso zmožni za svoj poklic in oskrbujejo kmetijstvo brezuspešno. Zato stavijo podpisani sedeči predlog: Visoki deželni zbor naj sklene: „Deželni šolski svet se prosi, da spremeni učni načrt za ljudske šole na deželni tako, da se pouk v vinogradarstvu in sadjarstvu kakor tudi v drugih kulturah, ki pridejo tu v poštev, v zadnjih dveh šolskih letih obvezno upelje.“ — Poslanec Terglav je v zvezi z dr. Hrašovcem in drugimi v deželnem zboru stavil predlog za uravnavo potoka Loznice. Pretečeni petek je ta predlog v deželnem zboru tako-le utemeljeval: Potok Loznica, ki se vije v velikih ovinkih skozi rodne okraje Soštanj, Vransko in Celje, dela pri trajnem deževju veliko škodo po obrežnih travnikih in njivah. Povodenj poblati seno ter odnese iz njih zgornje plasti rodovitne zemlje, vsled česar trpijo občutno škodo prizadeti posestniki. Neredkokrat pa se tudi dogaja, da pride povodenj, ko imajo posestniki travnike in njive bodisi s hlevskim, bodisi z dnagim umetnim gnojem pognojene; vsa ta draga gnojila vzame voda seboj in vsi stroški in vse nade so posestnikom splavale po vodi. Zato je nujno potrebno, da se z uravnavo potoka Loznice prej ko mogoče začne. Ker pa prizadete občine: Sv. Andrej nad Polzelo, Polzela, Sv. Peter v Sav. dol., Gotovlje, Zalec, Petrovče in okolica Celje ne zmorejo stroškov uravnave, zato stavijo podpisani poslanci sledeči predlog: Deželnemu odboru se nalaga, da v zadevi zaželjene regulacije potoka Loznice vse potrebno ukrene, proračun in načrt pripravi, vlado prosi za primeren prispevek in v deželnem zboru v najkrajši dobi stavi primerne predloge.

Mala politična naznanila.

Dne 29. oktobra: V Pragi so se včeraj po noči nemiri ponavljali. Lvovsko orožniško poveljstvo je poslalo sto orožnikov v Prago. — Ministrski predsednik baron Beck se je predvčerajšnjim posvetovanju z raznimi avstrijskimi delegati, katerim je sporočil, da ministrska kriza še ni poravnana. — Nemški cesar pride obiskat našega cesarja dne 7. t. m. in še istega dne odpotuje nazaj v Berlin. — Naš cesar je včeraj sprejel francoskega odposlanika, ki mu je izročil lastnoročno pismo predsednika francoske republike.

Dne 30. oktobra: Finančni odsek ogrskega državnega zbora je pričel razpravljati o proračunu za leto 1909. — Na ukaz generalnega guvernerja je bilo v Varšavi zaprtih več poljskih šol. Generalni guverner žuga, da ukaže polagoma zapreti vse ljudske šole v Poljski, ako bodo poljski otroci še nadalje bojkotirali državne ruske šole.

Dne 31. oktobra: Glasilo zunanjega ministra „Wiener Allgemeine Zeitung“ potrjuje, da cesar ni dal predsankcije Andrassijevi volilni reformi. — Pogorelec na Bledu je notranje ministrstvo vnovič nakazalo 8000 kron. — Na Češkem se vršijo po nemških mestih protičeški izgrede. — Češki krogi sodijo, da je omajano staljšee češkega namestnika, ker je zahteval, naj ministrski predsednik proglasi v Pragi izjemno stanje.

Dne 1. novembra: Včeraj sta delegaciji svoje delo dovršili. — Cesar je včeraj sprejel v Budimpešti odposlanstvo iz Bosne, ki se je cesarju zahvalilo za aneksijo in mu izročilo spomenico glede na želje prebivalstva. — Včeraj ob 2. uri popoldne je cesar odpešjal nazaj na Dunaj. — Ogrska socialnodemokratska stranka namarava v slučaju, da bo res uvedena pluralna volilna pravica ja javno glasovanje, bojkotirati parlament.

Dne 2. novembra: V Hebu so Nemci mnogim češkim uradnikom odpovedali stanovanja. — Včeraj je bil v Pragi ves dan mir. — Srbski minister Miloganovič se je odpešjal danes v Pariz. — Ministrski predsednik baron Beck je imel danes dolgotrajna posvetovanja s poslancem dr. Elvertom ministrom Derschatto in z županom Luegerjem.

Razne novice.

* Iz sodne službe. Pravni praktikant dr. Fr. Kovč pri okrožnem sodišču v Celju je postal avskultant.

* Iz davčne službe. Davčni oficial v Celju g. Ziehgrosser je prestavljen v Murau na Zgornje Štajersko. V Celje pride davčni kontrolor na Vranskem, g. Oton Štepič.

* Iz finančne službe. Deželno finančno ravnateljstvo v Gradcu je imenovalo finančna koncipista Alberta Pölz in dr. Edvarda Kofferja finančnim komisarjem in finančno konceptna praktikanta dr. Jožefa Freibergera in dr. Gustava Simhubera finančnim koncipistom. Finančni radkomisar Anton Orthaber v Mariboru je imenovan finančnim svetnikom.

* Iz pošte. Poštni nadoficial Alojz Bahovec v Mariboru je imenovan poštnim kontrolorjem. Poštni kontrolor Ivan Konrad v Zidanem mostu je premeščen na lastno prošnjo v Maribor.

* Iz šolske službe. Definitivna učiteljica M. Vučnik je na lastno prošnjo prestavljena v Makole.

* Iz notariatske službe. Premeščen je notar dr. Hans Winkler iz Rožka v Slovenjgradec.

* Od južne železnice. Strojni adjunkt Julij Kratina v Mariboru je premeščen v Dunajsko Novo mesto.

* Osebna vest. Dr. Alojzij Bratkovič, koncipijent pri dr. Haasu v Mariboru, je vstopil s 1. novembrom v pisarno dr. Brejca v Celovcu.

* Duhovniške vesti. Razpisani sta župniji Svetinje pri Ormožu in Reka. Prestavljeni so č. gg. kaplani: Franc Bratušek, kaplan pri Sv. Jurju ob Ščavnici za provizorja v Svetinje, k Sv. Jurju ob Ščavnici pride Mihael Kristovič od Velike nedelje, k Veliki nedelji je prestavljen Jakob Košak od St. Andraža v Sl. gor. Provizor v Šmarju pri Jelšah Fr. Cerjak je nastavljen tam kot I. kaplan. V pokoj sta stopila č. gg. Vincenc Kolar, provizor v Reki in Franc Škorjanc, župnik na Gomiljskem. V začasni pokoj je stopil radi boleznii č. g. Jožef Korošak, kaplan v Svetinjah.

* Družba duhovnikov. Odborova seja bo v ponedeljek dne 9. novembra ob 4. popoldne.

* Odvetniški izpit je napravil v Gradcu pretečeno soboto odvetniški kandidat dr. Ivan Dimnik iz Trbovelj.

* Mladeniškim zvezam priporočamo „Opravičnik mlad. zvez.“ Vsak član mladeniške zveze si naj kupi opravičnik, ker šlane le 4 vini in iztis. Pri naročilih je treba priložiti za poštino do 10 komadov 3 v, 25 komadov 5 v, čez 25 komadov 10 v, kar se lahko vpošlje v poštinih znakah.

* Izobraževalna društva, ki še niso pri S. K. S. Z., vabimo, da v kratkem priglasijo svoj pristop. V S. K. S. Z. se kruži do sedaj že blizu 100 bralnih in izobraževalnih društev, katera lepo napredujejo. Naprej za ljudsko izobrazbo!

* Izobraževalnim društvom! V prvi odborovi seji sklenite kolekovati vsa društvena pisma z obmejnim kolekom: „Obmejnim bratom v pomoč.“

* Cesar in slovenski delegati. Pri delegacijskem dneju (obedu) je dne 28. m. m. v Budimpešti cesar nagovoril tudi delegata dr. Korošca. Cesar ga je vprašal, če je letos prvokrat v delegaciji, in ko je dr. Korošec pritrdil in imenoval svoje ime, je dejal: „Torej Slovenec?“ Ko je dr. Korošec temu pritrdil, ga je cesar vprašal, ali je v dušnem pastirstvu. Dr. Korošec je odgovoril, da je časnikar, nakar se je cesar z njim najprisrčnejše pogovarjal o osebnih zadevah.

* Zbolel je štajerski namestnik grof Clary.

* Pomanjkanje krme. Kakor se poroča drž. poslancu dr. Korošcu, je finančno ministrstvo pripravljeno dati v svrhu olajšave pomanjkanja krme na Štajerskem do konca majnika 1909 vsak mesec gotovo množino odpadkov kamene soli iz soline Aussee posebno potrebnim kmetovalcem in živinorejcem pod tem pogojem brezplačno, da se porabi samo za krmiljenje živine in da odjemalci sami plačajo stroške zavojnine, nakladanja in pošiljanja odpadkov kamene soli. Deželnemu finančnemu ravnateljstvu v Gradcu se je naročilo, da stopi s prizadetimi krogi v dotiko in če želijo dotičniki, da se jim pošljejo pod imenovanimi pogoji odpadki kamene soli, naj stavi potrebne predloge.

* Zadržan tečaj na Grmu. Dne 22., 23. in 24. oktobra se je vršil zadržan tečaj na kmetijski šoli na Grmu, v katerem se je razpravljalo o zgodovini in organizaciji zadružništva, o narodnogospodarskem, uravnavno-vzgojevalnem in socialnem pomenu zadružništva, o denarnih zadržgah, zlasti Raffajznovkah, o mlekarnah in njih delovanju, obravnavalo se je poslovanje članov načelstva in nadzorstva; na podlagi formularjev se je učence seznanilo z zadružnim knjigovodstvom ter so se izdelovale bilance.